

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

ॐ अनंद भूमि

THE ANANDA BHUMI

(The Only Buddhist Magazine of Nepal)

सिपुही

बुद्धधर्म सम्बन्धी
नेपालको एकमात्र
मासिक पत्रिका

एक प्रतिको रु. २।-
वार्षिक शुल्क- २०।-
आजीवन शुल्क-२००।-

बुद्ध सम्बत् २५२७

नेपाल सम्बत् ११०४

बर्ष ११

सिपुही

सिला एव

अंक १०

विक्रम सम्बत् २०४०

1984 A. D.

Vol. 11.

माघ

Jan.

No. 10

“आनन्दभूमि”को नियम

- (१) “आनन्दभूमि” आनन्दकुटी विहार गुडीदारा प्रकाशित हुने नेपालको एक मात्र बुद्धधर्म सम्बन्धी मासिक पत्रिका हो । यो प्रत्येक पूर्णिमाको दिनमा निकलेछ । यसको आजीवन ग्राहक-शुल्क रु. २००।- र वार्षिक शुल्क- रु. २०।- मात्र छ । जुनसुकै महीनामा पनि ग्राहक वत सहित । वार्षिक-ग्राहकलाई पूरा १२ वटा अंक प्राप्त हुनेछ । एक प्रतिको रु. २।— मात्र ।
- (२) यो आनन्दकुटी विहारगुडीको मुख्यपत्र हो । यसमा बुद्धधर्मसँग सम्बन्धित विषय छापिनेछ ।
- (३) लेखकद्वारा प्रकट भएका कुनै उनि विचारमा लेखको उत्तरदायित्व लेखक नै हुनेछ सम्पादक मण्डल] हुनेछैन ।
- (४) लेखकले नेपाली, नेपालवाचा र अंग्रेजीभाष्ये कुनै पनि भाषामा लेख पठाउन सक्छुहुन्छ र पठाइएका लेख फिर्ता पठाउने व्यवस्था गर्न नसकिने भएकोले प्रतिलिपि आकूसँग राखी पठाउन अनुरोध छ ।
- (५) लेख पठाउंदा पूरा साइजको कागजमा एकपट्टि मात्र लेखेर पठाउनुपर्नेछ ।
- (६) ग्राहक शुल्क, विज्ञापन तथा प्रवन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवस्थापकको नाउंपा आनन्दभूमि कार्यालय वा तिटी अकिस बुद्ध विहर भूकुटी मण्डपमा पठाउनुहोला । पत्र व्यवहार गर्दा आफ्नो ग्राहक संख्या तथा नाम, ठेगाना रास्तारी लेखिएको हुनु जरूरी छ । ठेगाना हेरफेर हुने भएमा एक महीना अगाडि व्यवस्थापकलाई सूचना दिनुहोला । पत्रिका समयमा नयुगे सूचना दिने गर्नुहोला ।
- (७) कुनै पनि लेख प्रकाशित गर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्पादकमै रहनेछ ।

आनन्दभूमि कार्यालय, आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं ।

विषय-सूची

१. बुद्ध वचन	१	६. भेरी अच्छलय काका विहार	१३
२. ऋद्धि देखाउने दावी	२	७. छापिगु शरण्य वय	१४
३. शान्ति बनेर माया लाऊ	५	८. दिस्युला थे ?	१५
४. जीवन-दान	६	९. बच्चाली	१६
५. सुनको बल	८	१०. An introduction to Hiranya-	
६. कोपिला	८	varna Mahabihar	१७
७. सम्पादकलाई चिट्ठी	९	१४. सम्पादकीय	१८
८. भित्रु तालीम केन्द्र : जितु खे	१०	१५. बीदृ गतिविधि	२०

ॐ अष्टाविंशति ब्रह्मचर्य

प्रधान—सम्पादक
भिक्षु कुमार काशयप

सम्पादक
सुवर्ण शाक्य
प्रकाश बज्राचार्य

प्रबन्धक
भिक्षु सुमंगल

प्रकाशक
आनन्दकुटी विहारगुठी
स्वयम्भू, काठमाडौं
फोन नं. २-१४४२०

महाबग— विनयपिटकबाटः—

“चरथ भिक्खुवे चारिकं बहुजन हिताय
बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय
हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खुवे
धर्मं आदिकल्याणं मज्जेकल्याणं परियोसान
कल्याणं सात्थं ऋव्यञ्जनं केवलं परिपुण्णं
परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।”

भिक्षुहरू ! बहुजन हितको लागि, बहुजन सुखको लागि,
विश्वमाथि दयाको लागि, देव र मनुष्यहरूको हित, सुख
र कामको लागि संचार गर . भिक्षुहरू ! आरम्भ, मध्य
र अन्त्य समयसम्म कल्याण हुने धर्मको अर्थ र भाव सहित
उपदेश दिएर सम्पूर्ण परिषुद्धि ब्रह्मचर्य (धर्म)को प्रकाश
गर ।

खराब काममा लाग्ने, असल काममा नलाग्ने, सदर्थ छोडी प्रियवस्तु मात्र प्रहण गर्ने
व्यक्तिले जात्माको उन्नति गर्ने माथि स्पृहा चर्च ।

ऋद्धि देखाउने दावी

भगवान् बुद्धको समयमा प्रायः सबैजयो साधुसन्त-
हरूको अखडा राजाहृत नगर थिए । यस नगरमा वा
नगरका आसपासमा अनेक मठ तथा आश्रमहरू भएका
कुराहरू सूवहरूमा पाइन्छन् । जस्तै— मोरारिंग परि-
नामज्ञाराम, सकुलदायी परिनामज्ञाराम, सप्तिनिका
(नदी) तिरको परिनामज्ञाराम, नालन्दाको पावारिक
आम्रवन तथा उदुम्बरिक परिनामज्ञाराम इत्यादि ।

भगवान् बुद्ध तथा मिक्षुसंघ वसने विहारहृषि पनि
राजगृह र त्यसको आसपासमा अनेकों थिए । जस्तै-
वेणुनाराम, कलन्दकनिवाप, गृद्धकूटपर्वत, पिप्लिगुफा,
तपोदाराम, सूकरखतलेन, यठिवन (लड्डीबन), जीवक
अम्रवन, कपोतकन्दर, इन्द्रशालगुफा, सप्तपर्णीगुफा,
पासानक चेतिय, सप्तसोणिडकपब्धार, सुमागधा पुष्करणी
तथा हन्द्रकटपर्वत इत्यादि ।

एक समय राजगृह नगरमा (१) पूरण काश्यप
(२) मञ्चली गोशाल (३) अजित केशकम्बल (४)
पकुध कच्चान (५) सञ्जय वेलटुपुत्र (६) निष्ठ-नाट-
पुत्र तथा (७) भगवान् बुद्धहरू बर्धावास बस्तुभएको
यियो भत्रे कुरा मञ्चमनिकायमा समूलेख भएको छ ।
राजगृहमा बौद्ध, अबौद्ध, मिथ्यादृष्टिक र सम्यकदृष्टिक
आदि सबप्रकारका महाजनहरू पर्नि थिए । एकदिन राज-
गृहमा एकसेठ जो न सम्ब्रक्दृष्टिक यिए न त मिथ्यादृष्टिक
नै— नदीमा नुहाउन जाँदा उनले नदीमा रक्तचम्दनको
एक टुक्रा बगाइल्याएको भेटाए । अनि उनले सो चम्दनको
काठलाई कुँदी एक भिक्षापात्र बनाई “धेरै जसो साधु

सन्ध्यासीहृष्णे अ-आपूर्व ई अरहन्त भृष्टन् । अतएव
अरहन्त हुनेले यो चन्दनको पात्र लिएर जउन्” भन्न
विवरगरी सँठी हातजति अग्लो पारी बाँस गाडी त्यसमा
सो पात्र झुँडचाइदिए । तरसपछि “जो अरहन्त हुन् उनले
आकाशमा गई यो पात्र लिएर जउन्” भन्ने घोषणा
पनि गरा ईदिए ।

- आचार्य डॉ. भिक्ष अमतानन्द

यो खबर सुनी अरहन्त तथा सर्वज्ञ भनी दावी गर्ने
पूरण काश्यप अदि ६ तर्थीय आचार्यहरू त्यहाँ गई सो
पात्र लिन अलौकिक चमत्कारदर्शक आकाशमा जाने जस्तो
बहाना गर्दा पहिले सिकाईराखेको कुरा अनुसार शिष्य—
हरूले “भो आचार्य ! एउटा काटको भिक्षा-पात्रको नि-
मित्त गोप्य गरिराख्नु पर्ने त्यतो अमूल्य ऋद्धि प्राप्तिहा-
यंको प्रदर्शनो गर्नु ठीक छैन बरु हामीहरू गई सेठसंग
सो पात्र मागिया उन्नेछाँ” भने । अनि ती शिष्यहरू गई
“हाम्रा मुहू ऋद्धि सम्पन्न अरहन्त हुनुहुँछ त्यस्तै सो
भिक्षा-पात्र वहाँलाई दिनुहोस्” भनी सेठसंग भिक्षाप्रव
मागे । सेठले “मैले दिइसकेको छु । आकाशमा गई लिएर
जानुहोस्” भने । छुठौं दिनमा निगर्ण-नाटकुल पनि आपना
विशाल परिषद्का साथ गई उपरोक्ताकारले नै कुरा
बताए ।

सातौं दिनको बिहःनपख भिक्षाटन जाने बेला भएपछि

महामौद्गल्यायन महास्थविर आयुष्मान् पिण्डोल भार-
गृजसेंग राजगृह नगर पस्तु अगाडि नगरको छेउमा एक
चट्टानमा बसी चीवर पात्रपत्र गरिरहँदा त्यहाँ केही
धूर्तहूर 'राजगृह सेठले एक चन्दनको पात्र आकाशमा
राखी अरहन्त हुनेले लैजाऊँ भनी बाँसमाझुङ्डयाइ-
राखेको आज सातीं दिन हुँदैछ । तर कसैलेपनि सो पात्र
लैजान सकेको छैन । लाग्छ कि यो लोकमा कुनै पनि
अरहन्त वा ऋद्धिसम्पन्न साधुहूरु रहेनाहन् " भन्दै मनो
वहाँहरूलाई नै सुनाउने जरत्तं गरी कराउँदै थिए ।

अनि आयुष्मान् पिण्डोल भारद्वाजले आयुष्मान्
महामौद्गल्य यनलाई "आयुष्मान् ? सुनूभयो यिनीहरू
कराइरहेका ? लाग्छ कि यिनीहरूले यो कुरा हामीलाई
नै सुनाउनको निमित्त भनिरहेका हुन् । आयुष्मान् !
तपाईं अरहन्त पनि हुनुहुँछ ऋद्धिवान् पनि हुनुहुँछ
अतएव तपाईं गई सो पात्र ल्याउनुहोग् !"

"आवुसो भारद्वाज ! तिमी पनि अरहन्त हो ऋद्धिवान्
पनि हो तिमी नै गएर ल्याऊ ।"

आयुष्मान् महामौद्गल्यायनको कुरा सुनी आयुष्मान्
पिण्डोल भारद्वाजले अभिज्ञापाद-चतुर्थ्यायानमा बसी
उतिखेरै आकाशमा गई सो पात्र लिन्जानुभयो । राज-
गृह-सेठले आयुष्मान् भारद्वाजलाई आकाशमा देखी
"भन्ते ! भिक्षापात्र लिई हात्रै घरमा ओलंनुहोस्"
भनि प्रार्थना गरेको मुनी आयुष्मान् भारद्वाज सेठकै
घरमा पस्तुभयो । सो सेठ अत्यन्त गद् गद् भई अडाङ्ग
प्रणाम गरी भिक्षा-पात्र भरी उत्कृष्ट खाद्य भोज्यहरू
राखी पिण्डोल भारद्वाजका हातमा चढाए । त्यसपछि
आयुष्मान् पिण्डोल भारद्वाज अकाशमार्ग भई तीन
गाउत्र प्रमाणको राजगृह नगर सातराटकसम्म घुमी
विहारमा फर्कनुभयो ।

यस ऋद्धि-प्रातिहार्यद्वारा सारा शहरमा खूब ठूलो

हलचल मच्चियो । आयुष्मान् भारद्वाजको पछिपछि
निकै मानिसहरू दगूनशाले । मानिसहरूको खूब घुइँचो
लाग्यो । भगवान्‌ले आयुष्मान् आनन्दसेंग मानिसहरूको
घुइँचो लागेको कारण सोद्वा धर्हाले कारण बताउनु-
भएपछि भगवान्‌ले आयुष्मान् पिण्डोल भारद्वाजलाई
निर्धा गर्नु भई यसै सन्दर्भमा भिक्षुहरूलाई "भिक्षु
हो ! गहीहरूलाई उत्तरीय मनुष्यधर्म (-अलौकिक
चमत्कार) ऋद्धि-प्रातिहार्य न देखाउनू । जसले यस्तो
देखाउँछ उसलाई दुष्कृत्य आपत्ति (-दोष)लाग्नेछ,...
काठको भिक्षा-पात्र पनि धारण नगर्नू जसले धारण
गर्नेछ उसलाई दुष्कृत्य आपत्ति लाग्नेछ" भनी
नियम बनाई सो पात्र पनि दुकै टुक्रा पानै लगाउनुभयो ।

जब अन्य तीर्थीयहरूले—"भगवान् बुद्धले ऋद्धि
प्रातिहार्य न देखाउने नियम बनाउनु भयो" भन्ने खबर
सुने अनि उनीहरूले संयुक्तसम्पन्न यस्तो भज्ञ थाले
"हामीले काठको भिक्षापात्रको निर्मित आपनो पदित
तथा गोपनीय उत्तरीय मनुष्यधर्मलाई गोप्यगरी रक्षा
गर्न्यै तर श्रमण गौतमका श्रावकले प्रदर्शन गरे । विन्तु
श्रमण गौतमले बुद्धि पुङ्याई त्यस्तो अलौकिक ऋद्धि
प्रातिहार्य न देखाउने नियम बनाई दिए । श्रमण गौतमले
बनाएका नियमहरूलाई उनका श्रावकहरूले उवानगए
पनि उल्लंघन गर्दैनन् । श्रमण गौतमले पनि त्यसको
उल्लंघन गर्नेछैनन् ।" अनि उनीहरूले यस्तो पनि
सोचे "यसै मौकापारी हामीले श्रमण गौतमसँग ऋद्धि
प्रातिहार्य देखाउँछौं भनी प्रचार गर्नुपर्छ ।" यति
सोचविचार गरी उनीहरूले सोही अनुसार आ-आपना
अनुयायीहरूका बीच र अन्य सर्वसाधारण जनताका
बीच खूब प्रचार गरी हिँडनथाले । अलौकिक चमत्कार
हेर्न लालायित भएका मानिसहरू उनीहरूका पछि पछि
लग्न थाले ।

पूरण काश्वपादि अन्य पाँच तीर्थीयहरूले प्रचारणरी हिंडेका कुरा जब राजा बिम्बिसारको काममा प-यो अनि भगवान् कहाँ गई उनले भगवान्नाई ती कुराहरू सुनाए। भगवान्नले “तथसोभए मैले पनि देखाइदिनेछु” भनी भनु भएपछि राजाले बुद्धसँग सोधे—

“भन्ते ? तपाईंले ऋद्धि-प्रातिहार्यं नदेखाउने नियम बनाउनुभएको छ अनि कसरी तपाईंले प्रातिहार्यं देखा-उन्हुन्छ नि ?”

“महाराज ! मैले श्रावकहरूकानिमित्त नियम बनाएको हुँ; त कि मेरो निमित्त !” यस सम्बन्धमा राजासँग एक प्रश्न सोचेन्नु र राजालाई जस्तो लाग्छ त्यस्तै जवाफ दिनुहोस् ।

“भर्तीकि महाराजको कुनै एक आँपको बाँचा छ । महाराजले त्यस बाँचाको आँप कसीने ठिप्प दुन भन्ने आदेश जारी गरेको छ भने त्यस बाँच मा कर्त्तले आँप टिप्पो भने उसलाई के हुन्छ ?”

“भन्ते ! सजाँय हुन्छ !”

“महाराज ! तपाईंले ठिप्पु भएमा वा ठिप्प लगा-उनुभएमा के हुन्छ नि ?”

“भन्ते ! मलाई केही [दुन किनकि सो बाँचाको मालिक नै मै हुँ र मेरे आज्ञाचक अन्तर्गत पछं ।”

“महाराज ! जस्तै तीनशब्द योजनभित्र तपाईंको आज्ञाचक (= हुकुम) अन्तर्मत हुँठ त्यस्तै कोटीशतसहस्र चक्रवालयन्त मेरो आज्ञा प्रवर्तित हुन्छ र यसभित्र उपरोक्त कुरा पनि त्यस्तै हुन्छ ।”

“भन्ते ! कारण बुझे । त्यसो भए कहिले र कहाँ प्रातिहार्यं देखाउनुहुन्छ नि ?”

“महाराज ! आषाढूर्णिमाको दिन श्रावस्तीको एक आँपको रुखमुनि ।”

यो खबर सुनी अब भने हामीहरू सिद्धियौ । श्रमण

गौतमले श्रावकहरूका निमित्त बात शिक्षा-नियम बना-एका रहेछन् । आपनोनिमित्त रहेन्छ । उनी स्वयं प्राति-हार्यं देखाउनेछन् अब हामीहरूले के गर्नुपर्ला ?” भन्दै अन्य तीर्थीयहरूको खब छलफन भयो । अनि ती ईत्याति-हार्यिहरूले सोचे—“श्रमणगोतमले आजको चारमही-नामा प्रातिहार्यं देखाउने भन्छन् अतः उनलाई छाड्नु हुन्न नभए उनी भागेर जानेछन्” भन्ने मूर्खतापूर्ण विचार गरी ईत्यादिबि उनीहरू (छ: तीर्थीयणगणाचार्यहरू) बुद्धको पीछा गर्दै श्रावस्तीमा पुगे ।

बुद्धले “आँपको रुखमुनि प्रातिहार्यं देखाउनेछु” भन्ने भएको हुँदा उनीहरूले आ-आपना अनुयायीहरूलाई एकत्रित पारी श्रावस्तीबाट एक योजनसम्मको भूमि-भागमा आँपको बोटमात्र होइन उसको एउटा बिहवा समेत बाकी राखेन्न । जर्मै उखेलन लगाए । बुद्धलाई हुनसम्म बिधन-बाधा दिने प्रयत्न गरे आ-आफूले प्राति-हार्यं देखाउने निहुँराखो बुद्धको प्रातिहार्यं हेर्ने विचारणरी ठाउँठाउँमा भध्य मण्डपहरू बनाई अखडा जमाई बसे । मानिसहरूको भीड कत्रो र कति यियो भन्ने कुरा प्रश्न-बाट बाहिर यियो ।

श्रावस्तीस्थित प्रसेनजित कोशल राजा आई बुद्ध संग “भन्ते ! तपाईंको निमित्त कहाँनिर मण्डप तयार पारी ?” भनी सोध्दा भगवान्नले “पर्देन” भनी जवाफ दिनुभयो ।

अनि आषाढूर्णिमाको दिन भगवान् श्रावस्ती नगरभित्र जाँदै हुनुहुन्थ्यो । त्यसेबेला प्रसेनजित कोशल राजाका “गण्ड” भन्ने एक बाँचे सुमधुर पाकेको एउटा आँप राजालाई दिने विचारले आइरहेको यियो । भगवान् बुद्धलाई देखेवित्तिक उसको मनमा यस्तो कल्पना उढ्यो—“राजाले बो आँप खाएर बुझीपर्ई इदिए मलाई सोहू कार्षणिण जति पुरस्कार देलान् । यतिले न मेरो

भरणपोषणको निमित्त पुष्ट न त जीविकाको निमित्त नै । यदि मैले यो आँप भगवान् बुद्धलाई चढाउन पाए त्यसबाट प्राप्तहुने पुण्यको प्रभाव मेरोनिमित्त धेरै दिनसम्मको लागि हिताय सुखाय हुन सक्नेछ ।” यति सोचेर बगैंचे गण्डले सो आँप बुद्धलाई चढाउन गयो । बुद्धले स्वीकार गर्नुभई त्यहीं कतै एक ठाउँमा वस्ने भाव प्रकटगर्नु भएको भन्ने बगैंचेले रोपेको आँपको बोट भएको यसको नामै शुझी आयुष्मान् आनन्दले एक ठाउँमा चीबर बछाइ- दिनुभयो र भगवान् पनि त्यहीं वस्नुभयो । त्यसपछि आयुष्मान् आनन्दले पानी छानैर ल्याई सो आँपको सर्वत बनाई भगवान्लाई दिनुभयो । आँपको सर्वत पिइसकनु- भएपछि भगवान्ले बगैंचे गण्डलाई “यो आँपको कोयो

यहीं रोप” भन्नुभयो । उसले पनि त्यस्तै गच्छो । त्यसपछि भगवान्ले त्यहीं हात धुनुभयो । केही छिनपछि त्यसबाट पचास हात अल्लो पचासहात लामा चार शाखा- हरूयुक्त आँपको रुख उम्रेर आयो । केहीछिनपछि अत्यन्त रसयुक्त आँपहरू झुप्पाका झुप्पा फले । ‘पण्ड’ भन्ने बगैंचेले रोपेको आँपको बोट भएको यसको नामै ‘गण्डम्ब-वृक्ष’ रह्यो ।

अनि भगवान्ले यसै आँपको रुखमनि ऋद्धि प्राति- हार्य देखाउनुभयो । पूरणादि छः तैर्थीयहरूलाई दर्शक- हरूले भगाएर पठाए ।

(क्रमशः)

शान्ति बनेर माया लाऊ

-शिव ‘राँक’

मत्कपुर

अखवारका शिरहरू सिंगारिरहेछन्, ‘युद्ध’ कै नामले प्रकृतिका बहारहरू दन्किरहेछन्, ‘क्रुद्ध’ यो घामले चैनका मस्त नीदहरू मेटिरहेछन्, ‘बुद्ध’ को भानले केवल कल्पित आकाश भएछ, नीरस मानले ।

भातूत्वको त्यो स्नेह र ममता, उडिरहेछन् खरानी बन्दै मैत्रीको प्यार र पवित्रता, बगिरहेछन् तातो आँसु हुँदै लाग्छ रात नै बेहोस-बेहोस भएछ, साथमा चाँदनी अङ्गाल्दै पर्वत कालो देखिए, बतासको सुसेली भेष बदल्दै ।

हे बुद्ध ! किन त्यो नयनको दिव्यज्योति यति धमिलिएको किन त्यो छातीको निर्मल आकाशको छहारी लुप्त रहेको ? हे एशियाका तारा ! छाऊ सबैको हृदयाकाशमा चम्केर हे शान्तिका अग्रदूत ? लाऊ माया विश्वसित शान्ति बनेर ।

जीवन-दान

“पूर्णिमाको दिन। विहानीपछि चारंतिरबाट शीतल हावा चलिएहेको, मनोहर बातावरण, चराहु षनि मधुर स्वरके गीतका फँकार सुनाइरहेका छन्। सबै यसैमा मग्न छन्। मन प्रसन्न, त्यसमा पनि बौद्धकृ त छन्। जिनवंश सधैंको जसो आज पनि सबैरै उठेर आजको बिनलाई समझी खुसीले गद् गद् हुँदै गर्नुपनें कुशलताहार्य गरी निजिको विहारमा जान्छ र त्यहाँ गुरु भन्तेलाई बन्दना गरी शील लिन्छ र फेरि शील लिइसके पछि बन्दना गरी एक छेउमा बस्थ।”

गुरु भन्ते-जिनवंश, के तिमीलाई याहा छ ? जीवन-दान भनेको के हो ? सधैंहो जसो कुशलवातारी गरिसकेपछि सोधनुभयो ।

जिनवंश- भन्ते, याहा छन् (जिज्ञासु भावले) कृपा गरी बताइदिनुहोस् ।

गुरु भन्ते- [धर्म चेतनाको भाव लिई] जिनवंश, त्यसो भए सुन, संसारमा भएका कुनैपनि प्राणीलाई अथवा सत्वल ई थकाल मरणबाट बचाइदिनुलाई ने “जीवन-दान” अथवा “अभय-दान” भन्दछ। [कौतूहलपूर्ण भावले] बुझ्यो त जिनवंश ?

जिनवंश- [खुसीहुँदै] बुझे भन्ते, तपाईंले सुनाउनु- भएको ज्ञानको कुरालाई राम्ररी सम्झिराखदछु ।

गुरु भन्ते- जिनवंश, धन्य हो ! यस कुरालाई राम्ररी मनत गरिराख र परेको बेलामा अङ्गको उपकार गर ।

- श्रामणेर धर्मसूति

श्रीलंका

जिनवंश- [प्रसन्न भावले] हवस् भन्ते, त्यसो भए माजलाई विदा दिनुहोस् ।

गुरु भन्ते- [मायालु भावले] सुखी होस् । हन्त्र, जिनवंश जाऊ। ‘जिनवंश पनि सुख अनुभव गर्दै घरमा जान्छ र गुरु भन्तेले भनेको कुरा सबैलाई सुनाउँछ, उसका आमा, व बु सहित सबै परिवार खुसी हुँदै।’

‘जिनवंश एकजना ज्ञानी तथा असल केटो हो । त्यसैले उसलाई सबैले मन पराउँछन्, साथ साथै माया पनि गर्दैछन् त्यतिमात्र होइन ऊ सहनशी लताले भरिपूर्ण तथा बुद्धि भएको र सबैलाई माया पनि गर्दैछ । ऊ सधै स्कूल जान्छ र विदाको एकदिन पनि बौद्ध विद्यालयमा गएर परियति शिक्षा पाउँछ । सधै जाँचमा पनि पहिला हुँच, त्यसैले उसलाई स्कूलमा पनि सबैले प्यारो गर्दछन् ।’

“एक दिन सधैंको जस्तो स्कूलबाट फर्किरहेको बेलामा उसले कुनै एक ठाउँमा केही चिच्याएको आवाज सुन्नथ र ऊपरतैरि फर्केर दगुँछ, त्यहाँ उसले ऐउटा पानीमा ख्सेर मर्न लागेको चरालाई देखदछ, त्यसेवेला उसले अस्ति पूर्णिमाको दिन गुरु भन्नेले भनेको कुरा (उपदेश) सम्झन्छ र चाँडै गएर त्यस चरालाई पानीबाट छिकी हातले सुम्मुम्याउँदै केही छिनपछि उडाइदिन्छ ।

अनि खुसीले गद गव् हुँदै घरमा जान्छ र किताब थन्याई विहारमा जान तयार हुन्छ, त्यसेवेला उसकी आमा पनि त्यहाँ आइपुगिल्न्”

आमा:- यहाँ जान लागेको छोरा? (आश्चायं हुँदै)
जिन - आमा, विहारमा जान लागेको ।
आमा:- आज यसेवेला किन विहारमा जान लागेको नि?
जिन आज मैले ऐउटा चरालाई अभय दान दिएँ।
यही कुरा सुनाउँनलाई ।

आमा:- (खुसी हुँदै) त्यसो भए हुन्छ छोरा, तिम्रो इच्छा पूर्ण होस् । “जिनवंश पनि चाँडै विहारमः गई गुरु भन्नेलाई वन्दना गरी एक छेउमा बस्दछ । गुरु भन्ते:- जिनवंश, तिमी किन आज खुसीहुँदै यहाँ आएको? (आश्चायं हुँदै)

जिनवंश:- भन्ते, आज मैले ऐउटा चरालाई अभयदान दिएँ। त्यसेने खुसीहुँदै त्यो कुरा सुनाउन यहाँ आएको ।

गुरु भन्ते:- साधु! तिमीले आज धेरै राम्रो काम गर्यो, संसारमा यो भन्दा ठूलो दान केही छैन, त्यसेले यसरी नै तिमीले बुढको बचनलाई पालन गरेमा

अवश्य पनि एकदिन जन्म-मरणबाट मुक्त भएकी निर्भय भएको “निर्वाण पद” प्राप्त गर्न सक्नेछौ । त्यसेले होला तिमीलाई जिनवंश भनी नाम राखेको ।

जिनवंश:- (जिज्ञासु भावले) भन्ते, जिनवंशको अर्थ के हो ? गुरु भन्ते:- (सन्तोष भावले) जिनवंश तिमीले धेरै राम्रो कुरा सोध्यो । जिन भनेको सबै क्लेशलाई पम्भाई, तृष्णालाई क्षयगरी(आस्त्र) मारगणादि पाप धर्मलाई जिक्षिसक्नेको “महामानव”लाई नै भनिन्छ । अर्को अर्थमा भने हो भने “सम्यक् सम्बुद्ध” पनि भन्दछन् । र उनेको धर्मलाई चालन गरी सके बुझे अनुसार त्यस धर्मलाई प्रचार गर्दै लैजानुलाई नै “वंश” भन्दछन् । अर्को अर्थमा भन्ते हो भने त्यसको कुल परम्परालाई चलाउँदै लैजाने वा चलाउनेलाई नै “वंश” भन्दछन् । बुझ्यो त जिन ?

जिनवंश:- (प्रफुल्लित हुँदै) भन्ते मैले दुझै, राम्ररी दुझै । गुरु भन्ते:- साधु ! साधु !! जिनवंश, मैले भनेको कुरा (उपदेश) लाई राम्ररी बुझी, त्यसअनुसार आचारण पनि गर ।

जिनवंश:- (प्रसन्न भावले) हवस् भन्ते, तपाईंको आज्ञा शिरोपरगरी त्यस अनुसार आचरण पनि गर्दछु । साँझ प-यो, अहिलेलाई बिदो दिनुहोस् ।

गुरु भन्ते:- (सन्तोष भावले) हुन्छ जिनवंश हुन्छ, अबेर भइसक्यो चाँडै जाऊ ।

जिनवंश:- हवस् भन्ते, खुसीहुँदै प्रसन्न मनले गुरु भन्ते-लाई वन्दना गरी घरमा जान्छ ।

सुनको बल

विनोद श्रेष्ठ

कक्षा- VI "C"

कुनै बेला एउटा राजा थिए । उनको नाम याकु थियो । उनका ६ जना छोरीहड्ढ थिए । ती ६ जना छोरीहड्ढ एक जना छोरी राज्ञी भए रीले उनीलाई सुन्दरी भतेर नाम राखेको थियो । एकदिन सुन्दरी सुनको बल खेल्दै एउटा पोखरीनिर पुगिन् । अचानक उरीको हातमा रहेको बल पुक्तेकर पोखरीमा खस्यो । बल खसेको हुनाले उनी कराउन थालिन् । एक छिन् पछि त्यस पोखरीबाट एउटा सर्प आयो । सुन्दरीले सर्पाई देखेर भनिन् - मेरो बल पोखरीमा खसेको छ, सर्प भते ल्याइँदैँज । यस्तो कुरा सुनेर सर्पले भते- ल्याइदिउँला, तर मैले भतेको कुरा पूरा गुँप्चिन्दै । मैले बल ल्याएपछि तिम्रो दरवारमा आएर सुनको यालमा राखेर खाना खान्छु । यस्तो कुरा सुनेर राजकुमारीले हुँच भनिन् ।

त्यसपछि सर्पले पोखरीमा गएर बल ल्याइदै । रानीले सर्पले भतेको कुरा पूरा नगरी बल लिनासाथ भागिन् । ल्यस्तो देखेर सर्पलाई दिस उठयो र मनमनै भन्द्यो- म यसलाई नमारी छोड्दीन । यिनले मलाई छकाएर गइन् । यस्ती सोचेर सर्प दरवारमा गयो । सर्पले दरवारका सबै सेनाहरूलाई मान्यो । आखिरमा राजकुमारीको बाबुलाई पनि मान्यो । सर्पले राजकुमारीलाई पनि मान्यो । राजकुमारीले क्षमा मागिन् । सर्पले उनलाई मारेन । वाचा—ब धन भएपछि आपनो मतलब

मात्र सिढ गरी भाग्न खोज्ने राजकुमारीका बाबु र १ आफन्तले अकार्थं मर्नु पन्थ्यो । आफूलाई मन नपनै कुरा भए पर्हिले नै बाचा—बन्धन नगर्नु राम्रो छ । सुनको बललाई त्यागेको भाएत्यस्तो हजारवटा सुनको बल दिनसबने राजाको मृत्यु हुँदैनथ्यो होला ।

कोपिला

प्रमोदकाजी वनिया

कक्षा- V "A"

म कोपिला, होइन फूल रानी,
बढैछ विस्तारै मेरो जीवनी
बन्दैछ मेरो जीवनीको बानी
माटो र पानीको कहानी ।

रातो पछ जून बनेर शीत
आई हावा हाहा र हुहु भन्द्य ।
गुनी भएर फूल म निस्कनेछु,
विश्वलाई म सजाउनेछु ।

धरती मगमगाउनेछ,
छोएर मेरो जीउ घाम बन्द्य,
हाँसी खुसी विश्व सुन्दर पार्छ
म कोपिला होइन, फूल रानी ।

सम्पादकूलाई चिठ्ठी

भिक्षु अमृतानन्द

श्रीसम्पादकज्ञू,

तराई को नेपालको एकमात्र लोकशिय बोद्ध मासिक पत्रिका "आनन्दभूमि" वर्ष ११ अंक ९ को सम्पादकूलाई चिट्ठी स्तम्भमा धरान सुनसरीका श्री अर्जुन पाखिले ने लेखनुभएको बत्र पढें। त्यस पत्रमा बहाँले मिति २०४०।७।२६ गते विहान रेडियो नेपालले प्रसारित गरेको अन्तर्बार्तामा हिन्दूहरूले बुद्धलाई नवौं अवतार भनेका कुरालाई मबाट समर्थन भयो भन्ने बारेमा दुःख प्रकट गर्नु भएको रहेछ। हुन त मैले त्यसकुरालाई समर्थन गरेको छैन।

सत्यकुरा के भने रेडियो नेपालले "माछा आए भित्र हात र सर्प आए बाहिर हात" भन्ने उक्तिलाई चरिताथं गरेको छ किनभने जहाँसम्म मलाई ख्याल छ त्यस अन्तर्बार्ता रिकड़ गर्दा अरु कुराको अतिरिक्त भगवान्

बुद्धलाई हिन्दूहरूले नवौं अवतार भनी गौरव देखाए त्रापनि यस कुरालाई बोद्धहरू मान्दछन् वा मान्दैनन् भन्ने कुरा अर्को हो भनी मैले भनेको थिएँ।

अब तपाईंने भन्नुहोस् मैले समर्थन गरें वा गरिन? एकातिर हिन्दूहरू बुद्धलाई नवौं अवतार भन्दछन् भने अर्कातिर उनीहरू बुद्धलाई नास्तिक पनि भन्दछन्। अब भन्नुहोस् कुनचाहौलाई सत्य मान्नु। यस्ता कुरामा चिन्तनगरी समय खेर फालुभन्दा के गर्दा कुशल अकुशल हुन्दै भन्ने तिर ध्यान दिनु राम्रो हुनेछ। नेपालमा जन्मेका हामी सबै नेपाली हाँ अतः हामी सबैलाई नेपालको सुख शान्तिको चाहना छ।

भिक्षु अमृतानन्द
आनन्दकूटी

३४

जब कुनै प्रभावशालो व्यक्ति यस संसारमा आउँछ तब तिमीले उसलाई यस लक्षण-द्वारा चिन्न सक्छौ कि मन्दबुद्धि भएका समस्त व्यक्तिहरू एक जत्था बनेर उसको विरोध गर्नतिर लाग्न्छन्।

-स्वीफट

भिक्षु तालीम केन्द्रः जिगु र्खे

(भिक्षु अश्वदेष)

भिक्षु तालीम केन्द्र संपत्ति जूगु निर्देशकुनाः स्वदे व्यवहार। एव छगू परीक्षणया लागी सुरु जूगु खः। थुकिया लागी श्री द्वारिकादास श्रेष्ठ व रत्नबाया उपासिका पितृ धर्मवाद बीमाः भाय धाःसा वयःकः पिसै येय विष्णुमति सिथ्य लुटी सीपि उड्डवाय लिक्कसं जिगु धाइर्नि दुसां हानाः मदैच्चंगु जगाय निखा स्वद्वा छे दताः 'संघाराम' नां छुनाः उपु आसय मचापि जिम्ह श्रामणेर (भिक्षु) यानाः तालीम याय माल धकाः सुज्ञाव विद्याः जितः इह व्याकल गुगु खे जितः बालाः ताल।

जिके लिङ्गां धैगु मउ। खूब आंट यानाः लय्ताता २०३८ मंसीर १३ गते दुतियाखुनु जिम्ह मचात्यूत

श्रामणेर यायगु ज्या जुल। नेपाल एव म्हापागु भिक्षु तालीम केन्द्र खः धाःसां ज्यू। संघारामय लःया अभाव, श्रामणेरपिनि स्वारथ्य स्यनावंगु, जगाया कचव व प्रबन्ध बालाक मिलय मजूँलि अन जिला जक चवनाः थुगु केन्द्र भोतया छ्यानकूटी आश्वीन महीनाय सरय छवी माल।

संघारामय आखः डवंकीपि जिम्ह दु। आखः डवनीपि श्रामणेर पि जिम्ह जक दु। विस्तारं डवंकीपि पाः जुल। स्वयं सेवकया रूपय (सितिं) डवंकेगु ज्या अथे हे मखा ज्वी। खै लहाय अःपु उयायाय थाकु धाःगु बुया बल। मनूसें धाइ आंट यायमाः अले इया सफल ज्वी। जि नं बाखं कने बलय सिहगजेना यानाः धंचवना 'आंट मदुपिसं छु ज्या याइ' तर आंट जक दयां मगाः खनी। भौतिक साधन व सहयोग नं माः। इवाजक दयां नं माः।

संघारामय ग्राहलि ट्यूपिमध्ये अपो सहयोग ब्रूम्ह भिक्षु मैत्री खः। भिक्षु तालीम केन्द्र खोलय डवी निला स्वला न्ह्यः है अन चवना च्वंस्ह खः। जिम्ह श्रामणेर जूखुन्। जि संघारामया वारय खै कना बलय थःगु जक थःयाकः चां जक यानागु थे अपो खै पिहां बल। जि स्वयानं निला स्वला न्ह्यवंनिसे ल। मदुसाँ, चः वि मदुसां संघारामय वर्षावास चवना: ग्राहालि ब्रूम्ह

भिक्षु मैत्रीया नां काय् भुमुक्त है लोमन । करपिसं थःगु खे कना चवनीगु थःत मयः तर जि थःगु खे ज़क प्वंका च्वने यः । ध्व है खे दोष थम्ह मखं धाइगु । युगु बारय् यश्व विडान् जूसां मचा: वा होश दं मखु । थः जक लुमना चवनी । अबलेनिसे भिक्षु मैत्रीया मन छवासुया बन । ग्वाहालि इम्हस्या नां मकाइ बलय मन छवा-स्वीगु स्वाभादिक है खः । सकले बोधिसत्त्व मखुनि । लिपा भिक्षु मैत्री आनन्दकुटीया सेवाय् लगय् जुइगु करं क्यन । जि न छिम्ह श्रामणेरत भोचां मचा लहाङ थे भोंतय् लह्ये यंका ।

भिम्ह श्रामणेरपित्त माःगु प्रबन्धया बारय् खूब मनय् धोबजि बाल । सम्यक् न्यायकीपिसं व महापरिनाणयाइपिसं च्यादो जिदो व लाखाँ ध्यबा खचं याइ । वयासिवय् थउःगु बुद्धशासनया उयाय् न्यादो जिदो दां तया व्यूसा महायज्ञ जुइ धकाः गथे मथृ ध्वे थे म्वाः मदुगु कल्पना वंचवनी । खाता व लासा फांगा ध्यान-कुटी दायक सभी व्यवस्था याना बिल । मेगु चिन्ता दनि । येंयापि व भोंतया उपासक उपासिकापि मुँकाः थःगु पीरया खे प्वंका । फलस्वरूप धमंकीतिया उपासक उपासिकापिनिपाखे लय् निसः गुबले स्वसः अनुदान आःतकं बिया चवंगु दु । आनन्दकुटी विहारगुथिं धाय् है म्वाःक लय् निसः ग्वाहालि दान बिया च्वन । ध्यानकुटी दावक समाया उपाध्यक्ष श्री तुलसीदास श्रेष्ठं लय् सच्छि (१००/-) दरं जिलात्पाया ग्वाहालि बिया दिल । दायक समाया कोषाध्यक्ष श्री धमंचन्द्र शाकयं लय् ५०/- दरं दचिठ्यागु ग्वाहालि बिया विश्यात । मेघु कोषाध्यक्ष श्री ज्ञानकाजी शाकयं लय् ५०/- दरं आःतकं ग्वाहालि बिया चवंगु दु । श्री नारा भक्त नक्मिं लय् ५०/- दरं खुलाया सहयोग दान याना दिल । श्री विष्णुप्रसाद

मानंधरं लय् १५/- दरं दचिठ्यात श्रद्धा तया दिल । ये-या मासंगल्ली च्वंम्ह दिलमाया उपासिकां लय् ५०/- दरं फिलाया लागी ग्वाहालि बिया दिल । ये वतुइ च्वंम्ह श्री सत्यनारायण मानंधरं गुबले ४००/- गुबले २००/- थी थी यानाः श्रद्धा बिया दिल । लिकाय् मजीक स्थायी कोषय् तयाः द्याज जक खचं यायगु धकाः ये महाबीद्या वृषभान ताम्राकारं ५०१/- व थापाथलीया श्री भक्तिलाल श्रेष्ठं ५००/- चन्दा तया दिल । अले धमंकीति पुचलं प्यदो ४०००/- दां व्यूगु यानाः जम्मा व्यादो व छतका ५००१/- दां मुद्दति खाताय् दु । सच्छि व ध्येस्वम्ह (१५३) आजीवन सदस्य तय्गु मुद्दति खाताय् चवंगु व्याजं ध्यानकुटी दायकसभां लय् २००/- दां अनुदान बिया चवंगु दु । दान दक्षिणा व भिक्षा बनाः लाभ जूगु फुकं छथासं तयाः ग्विम्हस्या गुजारा आःतकं चलय् जुया चवंगु दु । भक्त मानंधर व चन्ख-लाल मानंधरपिसं लय् ५/- दरं दचिठ्या लागी चन्दा बिया दिल ।

एव भिक्षु तालीम कैन्द्र परीक्षणया सागी मुख यानागु खः धकाः हाकनं छकः लिसा कया: धैचना । परीक्षण धेगु संघिक (सामूहिक) तालं भिक्षु जीवन हने फैला मफैला धेंधु स्वयत् खः । भगवान् बुद्ध्या पालय् भिक्षुपिनिगु जीवन संघिक नक खः । अथे धेंगु दान बींगु फुकं छथाय् तयगु अले मालीबलय् माःपित्त इनाविगु । अथे है बन ध्यानकुटी नं याना च्वना । दान दक्षिणा, साभे, कलम, लुमार आदि दक्वं छथाय् जम्मा यायगु । श्रामणेरपित्त माःगु तक पुरय् यायगु । तीर्थ याक्षा बने माःसा मं खचं भरय् याना बींगु । छिम्हसिनं दिल्ली तक नं चाहिका हवा । भोंतया साक्ष खलकं न्ह्यमसिगु बसभाडा

मिनाहा याना बिल । धर्मकीर्ति विहारं नयगु मकाः न
ध्यामृद्दिसिं खर्च मिनाहा याना बिल । आतकया
अमृद्वकवं सौविक्रकम कवं (सामृहिक तालं) भिक्षु
जीवन हेनेकु धैगु प्रमाणित ज् । लामातय् गुम्बाय्
नं अथ हे चलय् जुया चवगु दु धयागु न्यने दु ।

साधिकतालं उयायय् बलय् दान वःगु धुकुती
सोजकं थना मायामाय् विंत मःगु व्यवस्था याय् मफे बलय्
एव व्यवस्था फिसलय् छे दने थें जुइ । दुने दुने
असन्तोष सुला चवनी । जन छम्ह निम्ह मति कुरात
देच्चवनी बलय् शाति वातावरण देमखु । छकः श्रा-
मणेविं मुङ्काः न्यना — “छिमिगु दान वःगु छिमित
महिं महिं इना बी । जी नयत नं भागं थछि
लदाना नश् मञ्यूजा ? मेमेए नं इनाबी मञ्यूला ?

लिसः बल— मञ्यू मञ्यू, लोभ दयावै, जन जन
लोभी जुवा वै । आथें हे आनन्द 1”

एव भिक्षु तालीमकेन्द्र गुलि तिकय् जुइ व भवि-
धया प्वायय् चवगु खं तिनि छाय् धाःसा थुकिया गुरु
योजना (Master Plan) मदु । छु रथायी कोप
मदु । वहे ५०००१— न्यादो दा जक । आश्वासन
व्यूविं दु तर ततिकय् जुइ मखु धैगु विश्वासं आस्वा-
सन आस्वासन जक हे जुया चवन ।

थथे थःगु खं कना यंकेबलय् धन्यवाद बी
मायःगु अबलय् जिं थन छकः नां न्ह्यायना मविल
धाःसा न्ह्यापा भिक्षु भेत्रीयागु नांकाय् त्वःमये ज्वी,
हानं छकः दंगु लिसा काय् थें ज्वी ।

ध्यानकुटी चवंपि भिक्षु व श्रामणेरपिन्त लय्
छकः सलाक भोजन दान व दक्षिणा विया चवंपि
पूर्णमाया मानन्धर, कैशवकाजी वैद्य, धर्मचन्द्र शाक्य,

बिहणुप्रसाद मानन्धर, गोरीशंकर मानन्धर, बस-त
केशरी शाक्य, अस्तरोभा शाक्य, गंगादेवी वैद्य,
बुद्धकाजी मानन्धर, दयालक्ष्मी श्रेष्ठ, गुह्येश्वरी
श्रेष्ठ, मेवादेवी श्रेष्ठ, गोविदलक्ष्मी रंजित, छोरी
कुमारी मानन्धर, दृष्टमादा मानन्धर, रत्नमादा
मानन्धर, इन्द्रशोभा मानन्धर । अले दक्षिणं म्याक
सलाकदान वियादीपि हरिभक्त नकर्मी, पूर्ण वैशरी नकर्मी
अस्तमामा मानन्धर, जगतमाया मानन्धर, सिद्धिभक्त
सैन्यु, द्वारिका दंगोल, बिकुनारा मानन्धर, रामभक्त
नकर्मी बुद्ध रंजित, चन्द्रशोभा शाक्य, लक्ष्मी शाक्य
व मेयि तोफपूर्विं अनुदान, चन्द्रा व सलाक दान व्यूपि
सक्सिके थमाप्रायंनादु ।

— भिक्षु अश्वघोष

सचारामय् चवना बलय् आवः द्वका वित्याः—
पि भिक्षु गुणघोष, भिक्षु शेलभद्र, भिक्षु सुशोभन
अनगारिकापि धम्मवती व गुणवती सहितं श्री सुवर्ण
शाक्य व श्री प्रकाश उज्जावायपितिग । नां न्ह्यमयं सा
हाकनं मेकथं छपला द्वनी । अये हे छे छखा दनाः
दान व्यूम्ह मोतिनाल सिःपकार चवंपि ध्यानकुटी द्वकाः
भिक्षु वोधिसेन अ जा काजी सेवक, जुगुभाइ मानन्धर
व बुद्ध रंजितपिंगु नां नं न्ह्यमयं सेमगः ।

का बुसे वःगु बाति सिमें तनी धा: थें थःगु
हे खं धंका चवना । सक्सिके माकी पडना । थन
चवनाच्चंपि श्रामणेर पि गुह्य श्री लंकाय् बुद्धधमं
द्ववेत वने धुक्कल । भा: न्याम्ह मेयि वाकि दति ।
धम्ह तातुनाथे गुथाय् तक याय् के धैगु थःगु परीक्षा
यम्ह याना चवना ।

भेरी अञ्चलय् काका विहार

नेपाल्या मध्यपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र सूर्खेत बजारं वसं वनेवलय् ४५ मिनेत ति विकाः वनेमाःगु छां विहार दु । व विहारया नां काका विहार खः । अन दुहाँ वनेगु छाखाय् है काका विहार धाका: च्वैतःगु दु । अन विहारय् बनेत बस दुत मछवः । ज.खः छाखाय् पलेस्वांपाद्याने स्वयम्भू-मूर्ति बांलाक दयका तःगु दु । उगु गांया नां नाति कोइला खः । विहार भग्नावशेषया रूप्य लाना च्वन । अन लवहंतय् मूर्तित बांलाक कियातःगु दु । त्रुदया मूर्ति व वया जःख मिक्खुँगि थें च्वर्पि निम्ह दु । बृद्धमूर्ति ४ फीट ति हाकः दु । थःजगु बुद्धमूर्ति स्वयाय् ति दु । उगु भग्नावशेष स्वयवलय् लुखा खलु व लुखाया जःखः कोपु दुगु बांलाक सीदु । थाय् थासय् कलापूर्ण थाँ दु । लवहेत फुकं बुतां जाः । धर्मचक्र नं दुगुलि लु गायाद्याने धर्मचक्र कियातःगु धैरु सीदु । धर्मधारु मन्दःथें च्वंगु चिदु । गनं गनं हैया मूर्ति दु । कलिं दुगुलि व हैय् हायखा थें च्वं । भग्नावशेषया रूप्य त्वलं सीदु । चां लहाना मच्चंगु कलां पूर्णगु ल्वहें छगः धिसिलाना च्वंगु दु । एव लवहेंथा है खः । चांया हाकः दाँ फीट व व्या २४×२४ इंच प्यकुलाः । विहारया दता वा भक्त-जनया रूप्य सानिक कथंया छगू मूर्ति फेतुनाः पुलि अक्रयाः लहाः पुली दिकाच्चंगु खः । पूरु विहारया

बारय् रथानीय मनूतय् धापू दु कि डगु विहार ससःकेहे व जिचादाजु निम्ह जानाः दां तयाः दयकूगु खः अले निहिठिया दुने बुता कियाः च्छिया दुने दयकाः निहिहे जक सकसिन स्वयं खंगु खः । चान्हय् जूबलय् दुनाःलिद्यःतुयीया दुने भग्नावशेष उबीघुँकल ।

- भिक्षु सम्यक्ज्योति

अन शिलापत्र दुगु ल्हात ला धैरु शंका दु । द्वे चिना च्वंगु भग्नावशेषया चा च्वं क्वयत्क ५० कु ति दु । अन श्री ५ या सरकार, पुरातत्व विभागया छगु सुचंया साइमबोर्ड्य पुलांगु बस्तु नष्ट यातधाःसा नीन्याच्चः दां व पुलेमाली धकाः च्वयातःगु दु । अथेसां पुरातत्व विभागं छुं सुरक्षा यानातःथें खनेमदु । अनया ऐतिहासिक भग्नावशेष स्वयदेवलय् अन भूमण याइपि मनूतय् बसय् च्वनाः ताःहाक्यक लै वनेमाःसां नह्याइपुसेद्वनी-कथंया जु । भग्नावशेषया चाद्ययात तारं वेरय् यानातःगु ४८ पलाःति दु । अनं क्वय् वयत् १०२ ति पलाः छीमाः । उगु भग्नावशेषया गुं येदेया स्वयम्भ्वी गःचाः हिलेथे जीप मोठर छगः घने जीक चाःहीकाः लै दयका तःगु दु । एव गःचाः हिलेत है दयका तःगु खः ।

छःपिंगु शरणय् वय्

अशोकरत्न शाक्य

ल. पु. नागबहाल, कुतिबहा

शास्ता ! छःपिनिगु शरणय् वय् ।

सुथय् बहनी न्ह्यावलय् जूसां
ख्युंसे च्वंगु चान्हय् जूसां
वा फय् वयाःयानापुसे च्वंसां
च्यूताः धेगु भ्याःहे मतसे
शास्ता ! छःपिनिगु शरणय् वय्

मैत्री द्वेष शान्त याय्गु
सत्यं असत्ययात दमन याय्गु
शान्ति हे क्रान्ति याय् सय्केगु
शिक्षा काय्या निर्ति
शास्ता ! छःपिनिगु शरणय् वय्

छःपिसं क्यंगु मध्यममार्गं
छुं कथंया मयासे तर्कं
तप्यंक निर्वाणय् थ्यंकाबीगु
लंपु द्यसीकेया निर्ति
शास्ता ! छःपिनिगु शरणय् वय् । ◆

आनन्दभूमि

ଜିଦ୍ଧ ସ୍ଥ୍ୟୁଲା ଥେ ?

୧. ଭଗବାନ୍ ବୁଦ୍ଧ୍ୟା ଉପଦେଶମଧ୍ୟ ଅତ୍ୱଃ ଖଣ୍ଟ ଭିକ୍ଷୁପି
ବ ଗୃହସ୍ଥତ୍ୟଗୁ ଲାଗି ସମାନ ରୂପ ଜ୍ୟା ଖ୍ୟଳେନ୍ଦୁ । ଏ
ଉପଦେଶ୍ୟା ଅତ୍ୱଃ ଖଣ୍ଟ ଗୃହସ୍ଥପିତ ସଂବୋଧନ ଯାନାଃହେ
ଧିତଃଗୁ ଦୁ ।
୨. ମାଂ ବୌଦ୍ଧା ସ୍ଵୀକୃତି ମକ୍ଷାୟକ୍ ମୁଖ୍ୟାଂ କାଯ୍ୟମଚାଯାତ
ପ୍ରବ୍ରଜିତ ଯାକେ ମଜ୍ବୁ । ତୁନାଂ ଅଥେ ଯାକୀ ବ ବେଙୁ ଦୋଷ
ଜୀବି ।
୩. ପଞ୍ଚ ଭଦ୍ରବର୍ଗୀୟପି ମଧ୍ୟ ଜ୍ଞାନୀ କୌଣ୍ଡଳ୍ୟାଂ ଲିପା
ଛ୍ତ୍ରୀକରଣ ଆୟୁଷମାନ୍ ବର୍ଷ, ଆୟୁଷମାନ୍ ଭହିଯ, ଆୟୁ-

- ଆନ୍ ମହାନାମ ବ ଆୟୁଷମାନ୍ ଅଶ୍ଵଜିତ୍ୟାତ ଧର୍ମ-
ଚକ୍ର ବ୍ରାହ୍ମ ଜୁଗୁ ଖଃ ।
୪. ଅଖିଲ ନେପାଳ ଭିକ୍ଷୁ ମହାସଂଘ ବି ୦ ସଂ ୨୦୦୭
ସାଲ୍ୟ ସ୍ଥାପନା ଜୁଗୁ ଖଃ ।
୫. ଯଲ୍ୟ ଚକ୍ରଙ୍ଗ ମହାବୌଦ୍ଧ ଦେଗ: ବି. ସଂ. ୧୯୬୧ ସ
ବୌଦ୍ଧାଚାର୍ଯ୍ୟ ପ. ଅଭ୍ୟରାଜଙ୍କ ଦୟକା: ୧୯୫୭ ସାଲ୍ୟା
ଆୟାଠ ଶୁଲ୍ପକଷ୍ୟ ପ୍ରତିସ୍ଥା ଯାଗୁ ଖଃ ।
୬. ଯଲ୍ୟ ଚକ୍ରଙ୍ଗ ପ୍ରଯାଂ ଥୁର୍ୟା ନା ତ୍ଵତାଥୂର, ପୂଚ୍ଚଥୂର,
ଈବହିଥୂର ବ ଲଗଂଥୂର ଖଃ ।

୫

पञ्चशील

पञ्चशील भरेको पाँच नियमहरुको समूह हो । यो बुद्ध देशहरूमा घेरे प्रख्यात छ । आजकाल यी पाँच नियमहरु सबैलाई याहा छ । यी पाँच नियमहरु भावान् बुद्धले देखना गर्नुभएको हो । ती पाँच नियमहरु यी हन् :-

- १) पाणातिपाता वेरमणि (२) अदिना दाना वेरमणि
 - ३) कामेसुमिच्छाचारा वेरमणि (४) मुसावादा वेरमणि र (५) सुरामेरथ मउजनमट्ठाना वेरमणि
- यी नियमहरुका अर्थ यसप्रकारको छः -

- १) प्रणीहूकलाई नमार्दू (२) खोरेर नलिनू
- ३) व्यभिचार नगर्नू (४) ऊठो कुरा नगर्नू र
- (५) जाँड रक्सी आदि लाई पदार्थ नपिउनू आदि ।

यी पाँच नियमलाई पञ्चशील भनिन्थ्य । यी पाँच नियमहरु राम्री बालन गरियो भने सुखी र निरोगी जीवन पाउन सक्छ । श्री लंकामा त ६ / ७ वर्षकोबालबालिका देखि लिएर ६० / ७० वर्षका मानिसहरू यी शील लिन्थन् । यी पाँच नियमहरु बालन गरेको छ भने त्यो मानिसले यो लोकमा र परलोकमा पनि सुख पाउँछ । कुनै कुनै मानिसहरु विहारमा गएर मिश्नहरुबाट शील लिन्थन् तर घरमा आएर नराम्रो काम गर्छ । अरु यस्ता मान्देइरुको अभिमानी स्वर पनि ठूले हुन्थ्य ताकि उसैले विहारमा गएर शील लिएका छन् । हिन्दू धर्ममा यस्तो छ कि देवतालाई बलि दिए भनेर अर्काको ज्यान लिन्थन्, ज्यान लिएर हाँस्थन्, खुसी हुन्थन्, मनोकामना पूरा

भयो भनेर । यसैले देवतालाई खुसी गरेको होइन, धर्म कमाएको होइन बरु उल्टो पाप कमाएको भयो । अरुलाई मारेर हाँस्ने काम राम्रो होइन यस्तो मनुं पनि हुन्दैन । यस्तो काम गर्नेलाई पापाचारी मानिस भनिन्छ ।

आमणेर दीपकर, श्वीलंका

बुद्ध, धर्म, र संघमा अटल रूपले सम्मान आदर र श्रद्धा राखेर, पाँच नियमहरु पालन गरेर राम्रो ठाउँमा जन्मेका मानिसहरू पनि घेरे छन् । महाली प्रश्न काथमा मध्ये पाँच नियम पालन गरेर मरेको हुनाले शक् भई जन्म लियो र उसकी स्वास्त्री सुजाताले पाँच नियम पालन नगरेकी हुनाले मरेर घन्थी भई जन्म भइन् । अर्को बुद्ध, धर्म र संघमा अटल रूपले सम्मान र आदर श्रद्धा राखेको श्यामावती र उनका पांचमय पैरचारिहूङ्को ज्यान दच्यो । पछि आफूहरुले गरेको पूर्वजन्मको फलले गर्दा अकालमा पर्दो । धर्म कमाइन पहेलो वस्त्र लगाएर मात्र सकिन्थ्य भन्ने छैन घरमा बसेर पनि गर्न सकिन्थ्य । ठूलाहृष्टलाई सम्मान, आदर र श्रदा राख्न, मानोलाई माया गर्ने, आर्थकान्त शील वा पञ्चशील अद्विष्ट र अठिद रूपले पालन गरेको छ भने अवश्य नै श्रोतापति फलमा पुरान सकिन्छ भनेर यो कुरा भावान, बुद्धले पनि देशना गर्नुभएको छ । यसैले बुद्धिमानले बुध्द, धर्म संघलाई अटल रूपले सम्मान, आदर र श्रद्धा राखेर पञ्चशील राम्री पालन गरेर जीवन राम्री विताउनुपर्छ ताकि जीवन सफल बनोस् ।

An introduction to Hiranyavarna Mahavihar

This Mahavihar is popularly known as Golden temple now a days. It is believed to have been built in 12th. Century by a ruler of that time named King Bhaskar Dev Barma. This vihar is full of beautiful deities and masterpieces of arts and sculpture. This vihar is still maintaining a well disciplined performances of traditional religious and cultural practices. The following are some of the worth seeing masterpieces.

(1) The magnificent three storeyed temple malgum gold plated all over.

(2) A marvelous emage of Sakyamuni Buddha installed in the ground floor of the three stoeyed temple.

(3) A very famous book written in golden letters named Prajnaparamita is preserved here. This book is very often recited by the priests under strict rules and regulations.

(4) In the middle of the courtyard stands a beautiful temple with a silver covered Chaitya inside.

(5) Towards northwest corner adjoining the main temple an image of Vajrasatwa is installed in a room. This is chief god of Vajrayani Buddhists.

(6) The first floor of the building facing to the south is a colourful Tibetan style monastery (Gumba). Here a complete set of Holey textb-

H. R. Dhakhah

ook in Tibetan called "Comgyur" in hundred volumes is preserved. It costs about a thousand rupees to have it read by Tibetan priests. A very pretty emage of Amoghapasha Lokeshwar with about 10 beautiful images are also installed here.

(7) An image of the god Yambarā is kept in a small room in the east side building. No other person except a specially appointed priest can have a look at that god. He along worships the god every day.

(8) There is a permanent exhibition of about 60 images of different gods and goddesses in the south side building. An Abalokiteswara which could earn a big fame in the international exhibition of New York held in 1965 A.D. is also kept there. The main deity there is a big sized Amit abha Buddha. On special permission visitors are allowed to look at the deities exhibited there.

(9) Two fine images of Tara and a beautiful image of Manjushree are installed on the ground floor of the same building.

(10) The four Lokeswaras place in four corners are worth looking at. They are very old and superbly beautiful. It is said that these gods

spoke as soon as they are moulded. They told the workers not to touch them any more. They are in unfinished condition.

(11) On the month of Shravana (July - August) a traditional exhibition of gods and goddesses is held here every year.

६४

ग्राहक नवीकरण गर्ने

सूचना ।

म्याद सकिएका ग्राहकहरूलाई वर्ष ११ अंक ११ देखि पत्रिका वितरण बन्द हुने भएको ले म्याद सकिएका ग्राहकवर्गले यथाशीघ्र शुल्क बुझाई ग्राहक नवीकरण गर्नुहुन अनुरोध गरिन्थ्य ।

ग्राहक शुल्क दरः—

१. आजीवन	—	२००/-
२. वार्षिक	—	२०/-
३. अर्ध-वार्षिक	—	११/-
४. एक प्रतिको	—	२/-

प्रधान कार्यालय—आनन्दकुटी विहार

सिटी अफिस—बुद्धविहार

सिद्धार्थमार्ग

छविस्थापक
आनन्दभूमि

आनन्दभूमिको सूचना

आनन्दभूमि बौद्ध मासिक पत्रिकाको ग्राहक वर्ते, पत्रिका पुगे नपुगेको खबर गर्ने, चन्दा दिने, विज्ञापन दिने आदि पत्रिकाको छविस्थापन सम्बन्धमा वाचस्पति क्रिया सुमझनसँग निम्न ठेगानामा सम्पर्क राख्न र पत्र अपहार गर्दा पोष्टबॉक्स संख्या उल्लेख गर्न सर्वैकोल गि सूचित गरिन्छ ।

सम्पर्क स्थान — सिटी अफिस

बुद्धविहार, सिद्धार्थमार्ग, भृकुटीमण्डप अगाडि

फोन नं. २-१५७४३, पोष्टबॉक्स नं. ६६३

अन्यसम्पर्क का फोन नं.

प्रधान संपादक— २-१४४२०, सम्पादक — २-१६५४५

मिल्स सुमझल
छविस्थापक

आनन्दभूमि

सुम्पादकीय

१० लाख येनको सहयोग

हालै जापान बुद्धिष्ट फेडरेशनको एक प्रतिनिधि मण्डलले प्रधानमन्त्री लोकेन्द्रवहाङ्गुर चन्द्रसित उहाँकै कार्यालयमा शिष्टाचार भेटगरी उक्त संस्थाको तरफबाट १० लाख येन (चार हजार दुइसय अमेरिकी डलर) को चेन्ह हस्तान्तरण गरेको समाचार प्रकाशित भएको छ । सो समाचारमा प्रधानमन्त्री श्री चन्द्रले जापान बुद्धिष्ट फेडरेशनले भगवान् बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनीको विकासमा चाख राखी सहयोग प्रदान गरेकोमा धन्यवाद दिनुभएको र उक्त रकम नेपाल अधिराज्यका बालबालिकाको शिक्षाको विकासको लागि खर्च गरिनेछ भनिएको छ ।

लुम्बिनी विकासमा चाख राखी दिइएको सहयोग अधिराज्यका बालबालिकाको शिक्षा विकासको लागि खर्च गर्नु गरिनु सिलसिलाहीन कुरा जस्तो देखिएको छ । जुनुकै कुराको उपयोग गर्दा उद्देश्य परिपूर्तिको लागि गरिनु उपयुक्त र उचित हुनेछ । बालबालिकाको शिक्षा विकासको लागि खर्च गरिनु पवित्र विचार र आवश्यक भएतापनि आग्राको कुरा गाग्रामा पन्जाँदा कुनै

पनि योजना र लक्ष्य सहितको कुरापनि विपरीत रूपमा गई लक्ष्य भंग हुनजाने हुन्छ । सही कुरा सही ठाउँमा पर्नु नै साँचैको उपयोग भन्न सकिन्छ ।

लुम्बिनी विकास अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा हुन लागिरहेछ । त्यसको लागि छृटै रकम पन्द्याइ सकिएको छ । यसरी अपर्क्ट प्राप्त भएको रकमले अन्तर्राष्ट्रिय जगत्मा नेपालीपन डिगो रहने खालका कुराहरू थप्न पाए ज्यादै राम्रो हुनेछ । बालबालिकाको लागि नै खर्च गरिने हो भने पनि शान्तिका अग्रदूत भगवान् बुद्धका धर्मनियायीको रूपमा श्रामणेर भई बुद्धका शान्तिका उपदेश प्रचार प्रसार गर्ने बालबालिकाको लागि नेपालमै तालीमको व्यवस्था र सुरक्षाको चाँजो मिलाइ दिइएमा दाताको मनसाय पूरा हुने र तन मनले शान्तिका पूजारी र प्रचारकको संख्या बढ्ने कुरा आनन्दभूमिले ठानेको छ । यस कुरामा सम्बन्धितको ध्यानाकर्षण हुनेछ भन्ने आशा लिइएको छ ।

श्री बौद्ध चात्तिविषय

(नेपाली भाषा)

कृतज्ञता ज्ञापन समारोह

आनन्दकुटी, काठमाडौं, माघ २ गते

आनन्दकुटी विहारगुठीका संस्थापक आचार्य डा. भिक्षु अमृतानन्दले एक समारोहको आयो-
जना गरी आफूले भिक्षुत्व ग्रहण गरी भगवान् बुद्धको धर्मको अनुयायी भई आफूले मात्र ज्ञान हासील गर्ने नभई सबैको लागि बुद्ध वचनामृत छन् कायंमा सबैभन्दा कामयावी कार्य पुस्तकरूपमा प्रचार प्रसार गर्नु नै सर्वोपपुक्त हुने निश्चय गरी निरन्तरको अथक प्रयासले ३२ भन्दा बढी बीदु पुस्तक प्रकाशित गर्न सकेकोमा आफूलाई सहयोग प्राप्त गराएका सम्पूर्ण व्यक्तिमा कृतज्ञता ज्ञापन गर्नुभयो ।

वहाँले भन्नुभयो बुद्धकालीन अवस्था व्यवस्था सम्बन्धका धेरै पुस्तक लेखिसकेपछि भगवान् बुद्धका अग्रशावक सारिपुत्रको चरित लेख्न स-किंदा वर्णनातीत खुशी लाग्यो । यसरी लेख्न सकिएको बुद्धधर्मको प्रेरणाले मात्र होइन आफै अठोट र उत्साहले पनि हो । काम अरुलाई देखाउन मात्र गर्ने होइन बरु कर्तव्य पूरा गर्न गनुपर्छ । यस्तै अरु बौद्धधर्मको व्याख्या गर्नुहुँदै

वहाँले पुस्तक लेख्ना आफूलाई सहयोग गर्ने ७ व्यक्तिलाई खाममा राखी केही नगद पुरस्कार आदि कृतज्ञता स्वरूप प्रदान गर्नुभयो । पुरस्कृत व्यक्ति-हरूमा भाषाको शुद्धाशुद्धि तथा प्रूफ संसोधन गर्ने श्री बटुक कृष्ण भूषण, शब्दावली क्रमवद्ध रूपमा लेखिदिने भिक्षु महानाम, शब्दावली एवं नामावलीहरू तथार पारिदिने भिक्षु अश्वघोष, शब्द-संग्रह गरिदिने भिक्षु कुमार काश्यप, शुद्ध र सफासँग कम्पोज गर्ने छम्पोजिटर श्री मित्रमान तुलाधर, अंग्रेजी भाषामा प्राककथन आदि लेख्ने र अनुवाद गर्ने श्री कृष्णबहादुर मानन्द्वर एवं श्री आशाराम शावय र पुस्तक ठाउँ ठाउँमा पुन्याई वितरण गरिदिने सज्जमान हुनुहुन्थयो । ५००० को खाम प्रकाशक आनन्दकुटी, विहार गुठीको लागि गुठीका अध्यक्ष भिक्षु अश्वघोष-लाई हस्तान्तरण गरिएको थियो ।

यस समारोहमा श्री बटुककृष्णले भन्नुभयो कि भिक्षु अमृतानन्दले जुन मिहिनेत धर्म र आचरणका लागि गर्नुभयो त्यस्तै अह मिभुद्द्वन्द्वे पनि गरेमा बौद्ध साहित्य सीमित नभै व्यापक

भएर जानेछ । पहिले आफू केटाकेटी छैंश बुद्धधर्म नेवारको धर्म भनिन्थ्यो भने आज विश्वको धर्म कहिलिसकियो । बुद्धधर्म शिक्षाले मानिसमा तँभन्दा म के कम भन्ने अभिमानको भाव हराएर जान्छ । क्षमा र सहनशीलता मानिसमा हुनु पर्ने कुरा बुद्धने जुन भन्नुभयो त्यो त्रिकालसत्य कुरा हो ।

यस्तै भिक्षु सुदर्शनले भन्नुभयो कि भिक्षु भई कस्सिएर काम गरेमा उसले जुनसुकै कुरा पनि गर्न सक्छ । लक्ष्य राखो धैर्यपूर्वक अग्रसर भएको उदाहरण भिक्षु अमृतानन्द ने हुनुहुन्छ । लेखदा लेख्दै टेविलमै मरेर जान मन लाग्छ भनी भन्नुभएको भिक्षु अमृतानन्दको सर्वप्रित वचन वहाँले सभामा कोट्चाएर उल्लेख गर्नुभयो । यस्तो पुस्तक प्रकाशित हुनु लेखकको लागि स्वान्तः सुखाय भएपनि नेपालको लागि यो सौभाग्यको कुरा हो र त्रिपिटक सम्बन्धमा अरु कुनै पुस्तकै नभएका कुराहरु यसमा समावेश छ । खालि सार्न मात्र पनि कठिन हुन्छ भने लेखेर पुस्तकाकारमा प्रकाशित गर्नु कति गाहो भयो होला भन्नुहुँदै वहाँले यस्ता अमर कृतिलाई शैक्षिक जगत्ले मान्यता नदिएको कुरामा शैक्षिक जगत्लाई सचेत पार्नुभयो ।

यसै सिलसिलामा भिक्षु बुद्ध घोपले भन्नुभयो कि ठूलठूला धर्मस्कन्द अन्वेषण गर्नु र संकलन गर्नु ज्यादै गाहो छ तदपि भिक्षु अमृता-

नन्दले सरलतासँग त्यस्ता अमूल्य कुराहरु सँगाली आफ्ना कृतिमा समावेश गर्नुभएको छ ।

यस समारोहको पूर्व भागको रूपमा भगवान् बुद्धको मूर्तिको अगाडि उपत्यकाका भिक्षुसंघ र विहारहरूका सम्पूर्ण जसो भिक्षु अनगारिकालाई भोजन तथा उपहार स्वयं भिक्षु अमृतानन्दले प्रदान गर्नुभएको थियो । सहयोगी उपासक उपासिकालाई पर्यन्त भोजनको व्यवस्था गरिएको थियो ।

सोही दिन आनन्दभूमि पत्रिकाको सुब्यवस्थाको लागि आनन्दकुटी विहार गुठीको कार्यकारिणी सभा अध्यक्ष भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको सभापतित्वमा भई आनन्दभूमि सञ्चालनार्थ खडा भएको बैंक व्यवस्थामा गुठीका सचिव भिक्षु मैत्री, पत्रिकाका व्यवस्थापक भिक्षु सुमंगल र पत्रिकाका सम्पादक श्री सुवर्ण शाक्यको संयुक्त दस्तखतमा आधिक कारोबार सञ्चालन गर्ने पनि निर्णय गरियो ।

क्याण्डी पब्लिकेशनका प्रकाशनहरु
श्रीलंका-

बुद्धधर्म सम्बन्धी पुस्तक पुस्तिकाहरु प्रकाशित गरी देशविदेशमा वितरण गर्ने उद्देश्यले २५ वर्ष अघि स्थापना भएको श्रीलंका क्याण्डी पब्लिकेशन सोसाइटीले हालसम्म ८६ मुलुकहरुमा आफ्ना प्रकाशनहरु वितरण गरिसकेको छ ।

उक्त संस्थाका ग्राहक सदस्यहरूमा यस वर्ष मात्र ६७ जना स्थानीय र १४६ जना विदेशीहरूले नाम दर्ता गराएका छन् । अहिलेसम्म नाम दर्ता गराएकामा स्थानीय १६,००० र विदेशी २६,५०० जना छन् ।

यस वर्षमा मात्र १.५६,००० प्रति पुस्तक पुस्तिकाहरू प्रकाशित भई वितरण भएको छ । प्रकाशित पुस्तकमध्ये सबभन्दा कम ३००० प्रति र सबभन्दा बढी ७,००० प्रति छापिएका छन् । यसपालि अंग्रेजी, जर्मनी र सिहली भाषामा पुस्तक प्रकाशित भएका छन् ।

उक्त संस्थाले प्रस्तुत गरेको यस वर्षको वार्षिक प्रतिवेदन अनुसार आम्दानी भएको रकम रु. १४,३४,८३६।— मध्ये सदस्यशुल्कवाट रु. १,२७,११८। चन्दावाट १,८१,२८१।— पुस्तक विक्रीवाट ६,७६,३७४।— र लगानीवाट ४,५००६३।— भने खर्च तर्फ छपाईमा ५,६०,४०८।— तलब र भत्ता खर्च १,०३,४३०।— हुलाकखर्च ६८,४६८।— र टैक्स खर्च १,७३,५६८।— भई रु. ४,६८,६३२।— बचत हुन आएको छ । उक्त बचत रकमले संस्थाको भवन बनाउने र संस्थाको अभिवृद्धिमा लगाउने योजना तर्जुमा गरेको छ ।

श्रीलंकामा पूजा

श्रीलंका, २०४० पौष २३—

काठमाडौंवाट श्रीलंकामा भिक्षु मैत्रीको मैतृत्वमा १५ दिने यात्रामा गएका २६ जना

बौद्धयात्रा टोलीले अनुराधापुरमा बोधिवृक्ष पूजा, क्याण्डीमा दन्तधातु पूजा, श्रीपाद, किरिवेहर तिस्स आदि ठाउँमा भएका बुद्धपूजाहरूमा भाग लिए । उक्त टोलीको सम्मानमा धर्मपालाराम, माउण्ट लेविनिया, महावोधि सभा, धातु मलुविहार के हवलमा भव्य स्वागत गरियो । यात्रु टोलीले खाद्य तथा कृषि मंत्री गार्मिनी जयसुरिय महिला शिक्षण तथा स्वास्थ्य संबन्धी मंत्राणी श्रीमती सुनेत्रा रणसिंह, आयुर्वेद संबन्धी मन्त्री वि. ज. मु. लोकु बण्डारसेंग भेट गरी आपसी हित का कुरामा छलफल गरे । यात्राको सम्पूर्ण व्यवस्था काठमाडौंको नटराज टूर्स एण्ड ट्राभल्स र कोलोम्बोको स्ट्रीमलाइन सेवाले गरेको थियो ।

परियत्ति टोलीको स्वागत

त्रिशूली. माघ १३—

काठमाडौं बलम्बु स्थित प्रणिधिपूर्ण विहार परियत्ति शिक्षालयको आयोजनामा त्यहाँका शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको टोली भिक्षु मैत्रीको नेतृत्वता त्रिशूली दर्शन ऋमणमा जाँदा स्थानीय सुगतपुर विहारका भिक्षु मेधंकर र सुगतपुर दायक सभाका सचिव बोधिरत्न शाकप्ले उक्त दुइदिने ऋमण टोलीको स्वागत गर्नुभयो । नुवाकोटको अशोक चैत्य, साततले दरवार, पावर हाउस र टुच्चेवाँध निरीक्षण गरी ऋमणटोली काठमाडौं फिरिसकेको छ ।

अष्टपरिकार दान

त्रिशूली, माघ १५—

त्रिशूतीका स्व. चैत्यराज शाक्य र शान्ति शाक्यको पुण्यस्मृतिमा बुद्धपूजा एवं अष्टपरिकार दानका साथै उपासक उपासिकाहरूलाई भोजन प्रदान गरिएको छ । त्यस अवसरमा सुगतपुर विहारका भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविरले दुर्गम क्षेत्रमा अष्टपरिकार दान गर्न दुर्लभ भएको र त्यसको महत्वबारे विशद व्याख्या गर्नुभयो ।

धन्यवाद ज्ञापन

तानसेन, पौष ६-

स्थानीय बौद्ध महिला भोजन व्यवस्था समितिले आनन्दकुटी विहारगुठीसँग आर्थिक सहयोगको लागि बनुरोप गरेकोमा उक्त समितिको सुव्यवस्थाको लागि आनन्दकुटी विहार गुठीका संस्थापक बाचाय ढा. भिक्षु अमृतानन्दले रु. ५००००- समितिका बच्यक्ष सुश्री सन्तलक्ष्मी शाक्यलाई हस्तान्तरण गर्नुभयो । सो रकम मुहुर्तीमा जम्मा गरी सोको व्याजले आवश्यक व्यवस्था गर्न सल्लाह दाने डा० भिक्षुले व्यक्त गर्नुभयो । यस पुलीत सहयोग कार्यको लागि समितिको दैठकले आनन्दकुटी विहारगुठी र भिक्षु अमृतानन्दमा धन्यवादको प्रस्ताव पारित गयो ।

वार्षिकोत्तम

तानसेन, माघ ३-

स्थानीय बौद्ध महिला भोजन व्यवस्था समितिको द्वितीय वार्षिकोत्तम समारोह शील प्रार्थना, ज्ञानमाला भजन र वार्षिक प्रतिवेदन सहित सम्पन्न भयो । समितिका बच्यक्ष सुश्री

सन्तलक्ष्मी शाक्यको सभापतित्वमा भएको उक्त सभामा समितिका उपस्थिति सुश्री भाग्यलक्ष्मी शाक्य, सल्लाहकार श्री दशरथमुनि शाक्य, भिक्षु अनुरुद्ध, ज्ञानमाला संघका अध्यक्ष नगेन्द्र शेखर बच्चाचार्य, सुश्री शुभना शाक्य, नगर पञ्चायतका प्रधानपञ्च श्री गणेशमान महर्जन श्री चिनीलाल बच्चाचार्य र तिनाउ जलाधारका मेनेजर श्री केशवमान शाक्यबाट स्थानीय बौद्ध विहार र बुद्ध धर्मबारे प्रकाश पार्नुभयो । समितिका सचिव श्री केशमाया जोशीले वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दे आय रु. ८,१५५।५५ र व्यय रु. २,२८५।२० भएलो कुरा वताउनुभयो । धर्मस्थल बनाउने चर्चाको सिलसिलामा भिक्षु अनुरुद्ध नहास्थविरले रु. ५००।- को आर्थिक सहयोग प्रदान गर्नुभयो ।

(नेपालभाषा)

शिलान्यास समारोह

किपु, सिल्लाथ्व ३-

पूँगु पवित्र बौद्ध तीर्थ निर्माण समितिया आयोजनाय् चय्यांदै दुह्य नेपालय् दक्षिबय् थकालिह्य संघनावक प्रज्ञानन्द महास्थविरया ह्लापानिसेया पुण्यकीर्तिया आकांक्षाय् कीर्तिपुर स्थित नगर मण्डप श्रीकीर्ति विहारय् निर्माण ज्वीगु लुम्बिनी, बुद्धगया, सारनाथ व कुशीनगर पूँगु पवित्र तीर्थया प्रतिरूप शिलान्यास समारोह भिक्षुपिनिपात्रे परित्राण पाठ शुरु जुयालि सम्पन्न जुल ।

महापरित्राण

यल, मिलापुह्री-

थनया वैश्यबर्णं महाविहारय् (गुजिवाहा) पूर्णं वहादुर शाक्य व श्रीमती चन्द्रमाया शाक्य परिवारपिनि श्रद्धां सकलया भिजवीमा धैगु मनंतुनाः भिक्षुसंघपिनिमाखें महापरित्राण पाठ आदि सभा संपन्न जुल । गुजिवाहा ज्ञानमाला भजन, संघनायक प्रज्ञानन्दपाखें शीलप्रदान व भिक्षु बुद्धोषपाखें परित्राण विषय धर्मदेशना जूगु उगु सभाय् प्रा० आशाराम शाक्यं नेपालय् ह्लापा स्वया॒ः जनसंख्या अप्वः जुया वःसां तथ्यांक पि- काङ्कथं बौद्धतय् जनसंख्या कृन कृन ह्लो जुजुं वंगु खँय् जनसंख्या संकलन कर्तातय् मतिकुरा॒ः ज्यायात कुतुकुलाः न्ह्यब्बयाकथं थजःगु खँय् बौ- द्धत न्ह्यलंब्वाना च्वने मजिल धकाः थःगु विचाः प्वंका विज्यात । मेह्म वक्ता भिक्षु सुदर्शनं गुजि- बहालय् वर्मू बरेछुना (वन्यत्व बीजु) तःगु इति- हासया खँया नामं बुद्धयात हिन्दूधर्मय् गनं गुह्याह्न गनं छिम्हस्ह अवतार धकाः मानय् याना तःगु वास्तविक रूपय गुगु नं हिन्दूग्रन्थय् खनेमदुगु खं न्ह्ययना विज्यात । सभाया अन्तय् सकल भिक्षु श्रामणेरपित भोजन व परिष्कार दानया नापं सभाय् ब्वतिकाक्वसित जलपान नं व्यव्यवस्था जुल ।

थथे हे आनन्दकुटी विहारय् पुह्रीपतिकं

ज्वीगु पूजा सम्पन्न जुल । स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन, भिक्षु धम्मानन्दपाखें बुद्धपूजा व भिक्षु प्रज्ञारशिमपाखें धर्मदेशनायां लिपा ह्लिनय् ध्यान- कुटीया श्रामणेर पिनिपाखें परित्राण पाठ आदि विविध कार्यक्रम पूवंकल ।

पुरस्कार व प्रमाणपत्र वितरण
यल, सिल्लाध्व २-

स्थानीय सुमंगल विहारय् संघनायक प्रज्ञा- नन्द महास्थविरमा सभापतित्वय् जूगु समारोहय् नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा नीगूगु समूहया वि- जयी विद्यार्थीपित नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा- पाखें प्रेरणा पुरस्कार व प्रमाणपत्र लःह्लात । उगु ब्यलय् मूपाहां जुया विज्याह्नः भिक्षु अमृता- नन्द वतंमान युगय् नेपालय् बौद्ध परियत्ति प्रचार जूगु ५० दँ ति जक दुगु खं न्ह्यथनाः परियत्ति शिक्षा परीक्षा प्रणाली व शिक्षणे विधिइ आधु- निकीकरण याय्माःगु व बौद्ध जनसंख्या तथ्यांक प्रकाशित जूगुली शंकाज्वी कथं म्हो यानातःगु खं वाचाय्के माःगु खं प्वंका विज्यात ।

थथे हे भिक्षु सुदर्शनं बौद्ध परियत्ति परीक्षा शुरु जूगु नीदँ दत तर शिक्षणशक्ति कृन वम- लाना वमा च्वंगु खँया नापं तःगु मर्दि केऽद्र्य विद्यार्थीत मदैवंगुया जिम्मेदारी सुजवीगु विचाः याय्माःगु खँ खः धकाः थःगु खँ प्वंका विज्यात ।

व्यवस्थापक ढाका तर्फ

काठमाडौं, फागुन ६-

धर्मराजिका बुद्धिष्ट मोनाष्टेरि अतिसा
दीपकर सरक ढाका, बंगलादेशमा २३ देखि २८
फेब्रुअरी सम्म हुने विणुद्वानन्द हीरक जयरत्नी

समारोहमा भागलिन आनन्दभूमिका व्यवस्थापक
भिक्षु सुमञ्जल यही फागुन ६ गते त्यस तर्फ
जाँदैहुनुहुन्छ । बहाँसँग प्राध्यापक आशाराम
शाक्य पनि जानुहुने भएको छ ।

धर्मोदय सभाया पुनर्स्थापना

नेपालया बुद्धर्मया इतिहासय् नां दर्ता ज्वीधुंकूगु
शान्ति हे सामाजिक क्रान्ति थनेगु नेपाल्या शान्ति नीतिया
समर्थक धर्मोदय सभा यक्ष देखि लिपा [आः हाकनं आचार्य
भिक्षु अमृतानन्दया अध्यक्षताय् बुद्धविहार सिद्धार्थमार्गय्
पुनर्स्थापना ज्वी त्यंगु दु । सकल धर्मनिरागी भिक्षु, अनगा-
रिका उपासक, उपासिका, व सर्वसाधारणित आजीवन
सदस्य जुयाः थुकियात पुनर्स्थान याय्गुली तिबःया लोगी
इनाप जूगु दु ।

नयाँ प्रकाशन

आचार्य डा० भिक्षु अमृतानन्दद्वारा लिखित

बुद्धकालीन श्रावक चरित

भाग ४

प्रकाशित भएको छ ।

बौद्ध साहित्यमा असूल्य ग्रन्थरत्न यस पुस्तकले भगवान् बुद्धका अग्रश्रावक सारी-
पुत्र र बुद्धवचन संबन्धी अमृतःय ज्ञानको रसपान गर्ने सुअवसर प्रदान गरेको छ ।

पृष्ठ - २५६

मूल्य - १४/- मात्र

प्रकाशक

आनन्दकुटी विहारगुठी